

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

2016 yılında yürürlüğe konulan “kalıcı yaz saati uygulaması” ile Türkiye, her yıl kış aylarında saatlerin geri alınması uygulamasını kaldırarak tüm yıl boyunca aynı saat diliminde kalmaya başlamıştır. Uygulamanın gerekçesi olarak enerji tasarrufu ve ekonomik verimlilik hedefleri gösterilmiş, kamuoyuna “elektrik tüketiminde ciddi oranda azalma” sağlanacağı yönünde açıklamalar yapılmıştır.

Ancak TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından yapılan değerlendirmelerde, uygulamanın enerji tasarrufu sağlamadığı; aksine sabah saatlerinde artan aydınlatma ve ısınma ihtiyacı nedeniyle elektrik tüketimini yükselttiği belirtilmiştir. EMO raporlarında, özellikle kış aylarında sabah karanlığında başlayan günlük yaşamın enerji yoğunluğunu artırdığı ve tasarruf yerine israfa yol açtığına dikkat çekilmektedir.

Diğer yandan, uygulamanın özellikle kış aylarında sosyal ve psikolojik etkilere yol açtığı sık sık dile getirilmektedir. Çalışanların ve okul çağındaki çocukların sabahın erken saatlerinde, henüz gün ağarmadan yollara çıkmak zorunda kalmaları; trafik güvenliği, biyolojik ritim ve genel yaşam kalitesi açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır. Uzmanlar, bu durumun yorgunluk, uyku düzensizliği, dikkat dağınıklığı ve verim düşüklüğü gibi olumsuz sonuçlara neden olduğunu vurgulamaktadır. Benzer sıkıntılar, sabah mesaisine başlayan çalışan kesim tarafından da sıkça ifade edilmektedir.

Enerji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda, 2017 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne hazırlatıldığı belirtilen bir raporla uygulamanın yılda yaklaşık 500–800 milyon TL düzeyinde enerji tasarrufu sağladığı ifade edilmiştir. Ancak bu raporun kamuya açık hale getirilmemesi ve metodolojisinin paylaşılmaması, bilimsel denetim açısından ciddi bir eksiklik yaratmaktadır. Bağımsız kurumlar ve meslek örgütleri ise tam tersine, uygulamanın enerji tüketimini artırdığını ve bu durumdan yalnızca enerji dağıtım şirketlerinin kazançlı çıktığını savunmaktadır.

Tüm bu nedenlerle, “kalıcı yaz saati” uygulamasının enerji, ekonomi, güvenlik ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Dokuz yıldır yürürlükte olan bu uygulamanın objektif verilerle gözden geçirilmesi, toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren bir konuda şeffaflık ve kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

- 1- Kalıcı yaz saati uygulamasına geçilmesinin gerekçesi ve dayanakları nelerdir? Bu kararda hangi bilimsel, teknik, sosyal ve ekonomik analizler esas alınmıştır?

- 2- 2016'dan bugüne kadar geçen sürede, uygulamanın enerji tüketimi üzerindeki etkisi yıllık bazda ölçülmüş müdür? Uygulama öncesi ve sonrası elektrik tüketimi karşılaştırmalı olarak kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 3- Uygulamanın sabah karanlığında başlayan yaşam düzeni nedeniyle öğrenciler ve çalışanlar üzerindeki etkileri araştırılmış mıdır? Bu konuda bilimsel veya saha çalışması yapılmış mıdır?
- 4- Yaz saati uygulamasının trafik kazalarına etkisine ilişkin Bakanlığınızın veya bağlı kurumların hazırladığı resmi istatistik ve raporlar mevcut mudur? Varsa sonuçları nedir?
- 5- Kalıcı yaz saati uygulamasının, enerji tasarrufu sağladığına ilişkin 2017 tarihli İstanbul Teknik Üniversitesi raporu kamuoyuna neden açıklanmamıştır? Raporda kullanılan yöntem ve varsayımlar nelerdir?
- 6- Yaz saati uygulamasının olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla okul saatleri, mesai düzenlemeleri veya bölgesel saat farklılığı gibi alternatif uygulamalar değerlendirilmiş midir?
- 7- Uygulamaya ilişkin kamuoyunda yıllardır dile getirilen tepkiler de dikkate alınarak, yaz saati uygulamasına son verilmesi yönünde bir adım atılacak mıdır?